

Nádorovitost' hlúbovín (*Plasmodiophora brassicae*)

V oblastiach pestovania kapustovej zeleni sa nádorovitost' hlúbovín vyskytuje pomerne často. Na silno zamorených pozemkoch môže dochádzať k veľkým stratám a často bývajú zničené všetky rastliny. Škodlivost' patogéna zvyšuje aj jeho schopnosť prežívať dlhodobo v pôde (aj 10 rokov). Nádorovitost' hlúbovín spôsobuje huba *Plasmodiophora brassicae*, na Slovensku známa aj ako **nádorovka kapustová**. Napadnuté rastliny slabo rastú, kapusta netvorí hlávky, rastliny postupne hynú a na poli vznikajú prázdne miesta.

Hostiteľskými rastlinami sú kapusta obyčajná, karfiol, kel, brokolica, horčica biela, kapusta čínska a ďalšie druhy z čeľade kapustovitých.

Ochorenie súvisí s pôdnou kyslosťou. Za optimálne podmienky pH pre rozvoj choroby považujeme 5,6 – 6,5. Patogén dokáže prezimovať v pôde vo forme trvalých spór, ktoré si zachovávajú svoju životaschopnosť po dobu 3 – 6 rokov. Z trvalých spór sa uvoľňujú zoospóry, ktoré aktívne vyhľadávajú a infikujú korene hostiteľských rastlín. Huba sa však rozširuje aj pôdnymi organizmami, prenáša sa náradím, strojami, obuvou, dokonca zvieratami a ich hnojivom, ak sa krmili napadnutými rastlinami.

Infikované rastliny sú menšie, majú žltozelené alebo fialové listy a často vädnú. Na koreňoch sú viditeľné nádory rôzneho tvaru a veľkosti. Najskôr sú útvary belavé, postupne však hnednú až sčernejú. Na konci vegetačného obdobia dochádza k rozpadu nádorov. Poškodené korene sú sekundárne napádané hnilobnými baktériami a odumierajú, čo spôsobuje vädnutie napadnutých rastlín. Po rozpade nádorov sa uvoľňujú trvalé spóry, ktoré zamorujú pôdu na dlhé obdobie.

Optimálna teplota pôdy pre klíčenie trvalých spór je 18 – 25 °C a minimálna pôdna vlhkosť 50 % maximálnej vodnej kapacity, s optimom 70 až 90 %. Poškodenie sa vyskytuje v ohniskách.

Po výskyte nádorovitosti hlúbovín je nutné upraviť oševný postup, vyhýbať sa zelenému hnojeniu a pestovaniu kapustovej zeleniny minimálne šesť rokov. Na zamorených pôdach sa neodporúča priama sejba, vhodnejšie je použitie balíčkových sadeníc. Samozrejmosťou je využívanie iba zdravých priesad a odolnejších odrôd. Dôležité je upraviť hodnotu pH pôdy a teba znížiť jej kyslosť vápnením, na optimálnu hodnotu pH 7. Odstránené napadnuté rastliny neodporúčame využívať na kompost. Nezabudnúť ani na odstraňovanie burín z čeľade kapustovitých. Odporúčame využívať nepriateľské rastliny proti nádorovitost' hlúbovín. Takouto rastlinou je napríklad mäta prieporná.

Ing. Ivana Horváthová

ÚKSÚP - OOR

23.1.2019